

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

AA2 විභාගය - 2019 ජූලි

යෝජිත උත්තර
(AA25)

SRI LANKA

ව්‍යාපාර නීතිය හා ආචාර ධර්ම
(BLE)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540, පූජ්‍ය මුරුත්තේච්චුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.

දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශය

AA2 විභාගය - 2019 ජූලි

(AA 25) ව්‍යාපාර නීතිය හා ආචාර ධර්ම

යෝජිත උත්තර

වාස්තවික පරීක්ෂණ ප්‍රශ්න (OTQs)

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න දහයකි

(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

01 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

ප්‍රශ්න අංකය	උත්තරය
1.1	4
1.2	4
1.3	3
1.4	4
1.5	1
1.6	4
1.7	2

1.8

පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් ඕනෑම දෙකක්

- රක්ෂණය කිරීමෙන් ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා ආරක්ෂාවක් සැපයේ. ඕනෑම ව්‍යාපාරයකදී අවිනිශ්චිතව සිදුවන හානි රාශියක් ඇති අතර, විශාල හානියකදී රක්ෂණය තුළින් යම් ආරක්ෂණයක් ලබා ගැනීමේ හැකියාවක් පවතී.
- රක්ෂණය තුළින් ව්‍යාපාරයේ කාර්යක්ෂමතාවය හා ව්‍යාපාරයට ඇති උද්යෝගය දියුණු වේ. යම් ව්‍යාපාරයක් රක්ෂණය කර නොමැති නම් ව්‍යාපාරයේ ආරක්ෂාව උදෙසා අති විශාල මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනයන් සහ ශ්‍රම ප්‍රතිපාදනයන් වැය කිරීමට සිදුවේ.
- රක්ෂණය මගින් අලාභ හා හානි සිදුවූ පාර්ශවයන්ට වන්දි ගෙවිය හැකි වීම.
- ණය ලබා ගැනීමේදී පදනමක් බවට පත්වීම. යම් හෙයකින් ව්‍යාපාරිකයෙකුට තමගේ කර්මාන්තශාලාව ඇපයට තබා බැංකු ණයක් ගැනීමට අවශ්‍ය වීමට බැංකුවේ නියමයක් වන්නේ, අදාළ කර්මාන්තශාලාව ගින්නෙන් හෝ අනෙකුත් හානිට එරෙහිව රක්ෂණය කර තිබීමයි.
- ජීවිත රක්ෂණය අනිවාර්ය ඉතිරිකිරීම් ක්‍රමයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම.
- අවදානම්වලට එරෙහි ආරක්ෂණයක් හා පූර්වාරක්ෂණ යාන්ත්‍රණයක් ලෙස රක්ෂණය ක්‍රියාත්මක වීම.

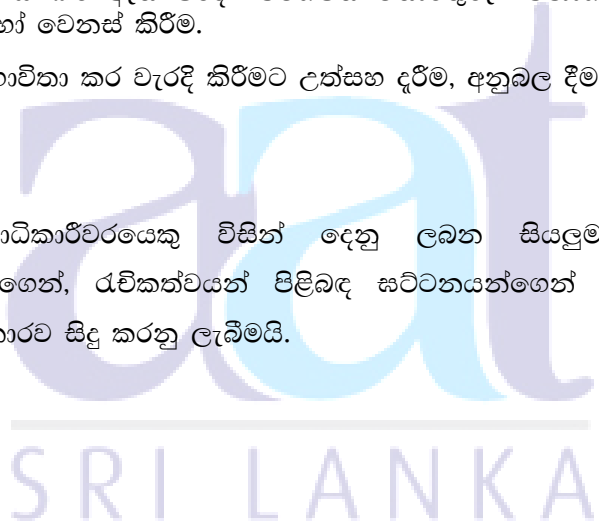
1.9

පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් ඕනෑම දෙකක්

- පරිගණකයක් වෙත අධිකාරීත්වයන් නොමැති ප්‍රවේශයන් පවත්වා ගැනීම හා එකී ප්‍රවේශයන් වසන් කිරීම.
- නීතිවිරෝධී ක්‍රියාවක් කිරීම සඳහා පරිගණකයක් භාවිතා කිරීම හෝ වරදක් සිදුකිරීමේ පරමාර්ථයෙන් පරිගණකයක් භාවිතා කිරීම.
- දත්ත අයුතු පරිදි අත්පත් කර ගැනීම, නීති විරෝධී පරිගණක අතුරු උපකරණ භාවිතය හෝ තමාට බලය නොමැති දත්ත අයුතු අයුරින් අනාවරණය කිරීම.
- පනතේ නිශ්චය කර ඇති පරිදි “විශේෂිත තොරතුරු” විනාශ කිරීම, මකා දැමීම හානි පැමිණවීම හෝ වෙනස් කිරීම.
- පරිගණකය භාවිතා කර වැරදි කිරීමට උත්සහ දැරීම, අනුබල දීම හා කුමන්ත්‍රණය කිරීම.

1.10

වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයෙකු විසින් දෙනු ලබන සියලුම වෘත්තීය විනිශ්චයන් පක්ෂපාතීත්වයන්ගෙන්, රැවිකත්වයන් පිළිබඳ සට්ටනයන්ගෙන් හා බාහිර පාර්ශවන්ගේ බලපෑම්වලින් තොරව සිදු කරනු ලැබීමයි.

(මුළු ලකුණු 20)

A තොටසෙහි අවසානය

02 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

10 වන පරිච්ඡේදය - ව්‍යාපාර පරිසරයට අදාළ වැරදි හා ඒවා පාලනයට ඇති නව රෙගුලාසි

බුද්ධිමය දේපළ පනතේ 09 වන වගන්තිය යටතේ දක්වා ඇති ආර්ථික අයිතීන් පහත පරිදි ලයිස්තු ගත කළ හැකිය. නැවත නිර්මාණය

- පරිවර්ථනය කිරීමට
- නිර්මාණය සකස් කිරීමට
- මහජනයාට බෙදා හැරීමට
- කුලියට ලබා දීමට
- ආනයනය කිරීමට
- ප්‍රසිද්ධියේ ඉදිරිපත් කිරීමට
- මහජන ප්‍රදර්ශනයට

ඒ අනුව ඉහත කාර්යයන් අතුරින් ප්‍රකාශකයා විසින් සිදු කරනු ලබන ඕනෑම කාර්යයකට අදාළව මායාට හිමි කතෘ භාගය ප්‍රකාශක විසින් ගෙවිය යුතුය.

පනතේ 10 වන වගන්තිය යටතේ දැක්වෙන සාදාචාරාත්මක අයිතියට අනුව යම් නිර්මාණකරුවෙකුගේ නිර්මාණයක් පිටපත් අයිතිය යටතේ වෙනත් නිර්මාණයකට අනුවර්තනය කිරීමෙන් පසු පවා තමාට නියමිත පරම අයිතිය හා නිර්මාණයට හිමි ගෞරවයට නිර්මාණකරුවා සතුව අයිතියක් ඇති බව පිළිගනී. සදාචාරාත්මක අයිතිය ඇතැම් අවස්ථාවලදී "පීතෘ අයිතිය" ලෙසද හැඳින්වේ. ඒ අනුව පොතෙහි කවරෙහියෙහි මායාගේ නම මුද්‍රණය කරවා ගැනීමට මායාට අයිතියක් ඇත.

03 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

08 වන පරිච්ඡේදය - රක්ෂණ නීතිය. කුලී සින්නක්කර ගිවිසුම් හා කල්බදු

සියලුම රක්ෂණ ගිවිසුම් උපරිම විශ්වාසය (*Uberrimae fidei*) මත පදනම් වන ගිවිසුම් වේ. ඒ අනුව රක්ෂණ ගිවිසුමක පාර්ශවකරුවන්, අනෙකුත් පාර්ශවය ගිවිසුමට එළඹෙන්නේද නැද්ද යන කාරණය හෝ ගිවිසුමේ වාරික මුදල තීරණය කිරීමට බලපෑම් කරනු ලබන කරුණු අනෙක් පාර්ශවයට ස්වේච්ඡාවෙන් හෙළිදරව් කිරීමට බැඳී සිටී. මෙම මූලධර්මය හරහා රක්ෂණ ගිවිසුමක පාර්ශවකරුවන්ගේ සත්‍යවාදීත්වය තහවුරු කරනු ලබයි. රක්ෂණ ගිවිසුමක වැදගත් කරුණක් එක් පාර්ශවයක් විසින් හෙළිදරව් කිරීමට අසමත් වීම එකී රක්ෂණ ගිවිසුම හිස් ගිවිසුමක් බවට පත්වීමට හේතු වේ.

ගිවිසුමේ කරුණක් පිළිබඳව එක් පාර්ශවයක් විසින් සිදු කරනු ලබන අවනිදේශනයක් උපරිම විශ්වාසය බිඳ වැටීමට හේතු වේ. එහිදී එකී අවනිදේශනය අහිංසක අවනිදේශනයක්ද වංචනික අවනිදේශනයක්ද යන කරුණ වැදගත් නොවේ. ඒ මත රක්ෂකයාට හිමිවිය යුතු ප්‍රතිලාභ ප්‍රතික්ෂේප විය හැකිය.

සිද්ධිගත කරුණු අනුව පෙනී යන්නේ අමර විසින් මූල සිට මෝටර් රථය පාලේ නවත්වනු ලැබුවද වැරදීමකින් ගරාජයේ නවත්වනු ලබන බවට රක්ෂණ සහතිකයේදී ප්‍රකාශ කොට ඇති බවයි. අමරගේ මෙම වැරදීම අහිංසක වරදවා දැක්වීමක් වුවද එය උපරිම විශ්වාසය පිළිබඳ මූලධර්මය බිඳ වැටීමට ප්‍රමාණවත් බව පෙනී යයි.

ඒ අනුව රක්ෂණ සමාගමට වැරදි කරුණු හෙළිදරව් කිරීම යන පදනමේ පිහිටා රක්ෂණ වගකීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමටත් එම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම රක්ෂණ නීති මූලධර්ම මත සාධාරණීකරණය කළ හැකි බවත් පෙනී යයි. ඒ අනුව අමරට සිදුවූ අලාභය රක්ෂණ සමාගම හරහා පියවා ගැනීමට හැකියාවක් නොමැත.

නඩු නින්ද - O'Conner V BDB Kirby & Company

(ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

10 වන පරිච්ඡේදය - අන්තර්ජාතික වෙළඳාම

මිල, රක්ෂණය හා ගැල් කුලිය අන්තර්ජාතික වෙළඳාමේදී බහුලවම හා පුළුල් වශයෙන් භාවිතා කෙරෙනු ලබන

මිල කියුමයි. මිල, රක්ෂණය හා ගැල් කුලිය ගිවිසුමක් යටතේ භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීමේ රක්ෂණ ගාස්තු හා නියමිත ගමනාන්තය දක්වා නැව් කුලිය විකුණුම්කරු විසින් දරනු ලබයි.

මිල, රක්ෂණය හා ගැල් කුලිය ගිවිසුමක් යටතේ විකුණුම්කරුගේ වගකීම් පහත පරිදි ලියස්තු ගත කළ හැකිය.

- ගිවිසුමේ විස්තර කර ඇති ප්‍රමිතියෙන් භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීම
- ගිවිසුමෙන් එකඟ වී ඇති ගමනාන්තයෙන් භාණ්ඩ භාරදෙනු පිණිස ප්‍රවාහන ගිවිසුමකට පිවිසුම.
- ගැණුම්කරුට වාසිදායක වන්නා වූ රක්ෂණ ගිවිසුමක් සඳහා කටයුතු පිළියෙළ කිරීම.
- භාණ්ඩවල මිල සහ භාණ්ඩ පිළිබඳව ඉන්වොයිසියක් පිළියෙළ කිරීම.
- නැව්ගත කර සාධාරණ කාලයකින් අනතුරුව නොභාර පත, රක්ෂණ ඔප්පුව සහ විකුණුම්කරුගේ ඉන්වොයිසිය ගැණුම්කරු වෙත භාරදිය යුතු අතර එවිට ගැණුම්කරුට භාණ්ඩ නිසි පරිදි භාර ගැනීමටත්, යම් හෙයකින් ඒවාට හානි වී හෝ නැති වී තිබුණහොත් අදාළ පාඩුව ආවරණය කරගැනීමටද හැකියාව ලැබේ.

(ලකුණු 05)

05 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

06 වන පරිච්ඡේදය - හවුල් ව්‍යාපාර සහ සමාගම් නීතියේ මූලිකාංග

මෙම ප්‍රශ්නය හවුල්කරුවන්ගේ යුතුකම් මත පදනම් වේ.

දෙන ලද කරුණු අනුව පෙනී යන්නේ රාජා විසින් වට්ටම් සහිත මිලකට තොග වෙළෙන්දෙකුගෙන් රෙදිපිළි මිලට ගෙන ඒවා සාමාන්‍ය වෙළඳපොළ මිලට හවුල් ව්‍යාපාරය වෙත විකුණා රහස් ලාභ උපයා ඇති බවයි. රාජා විසින් නීතිය විසින් පිළිගන්නා හවුල්කරුවෙකු විසින් පිළිපැදිය යුතු පහත යුතුකම් උල්ලංඝනය කර ඇති බව පෙනී යයි.

- හවුල් ව්‍යාපාරික කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ගිණුම් හා සම්පූර්ණ තොරතුරු අනෙකුත් හවුල්කරුවන්ට හෙළිදරව් කිරීම. මෙම සිදුවීම සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන කල මිලදී ගන්නා ලද රෙදිපිළිවල සත්‍ය මිල හෙළිදරව් කිරීම
- හවුල් ව්‍යාපාරික සම්බන්ධතා භාවිතා කරමින් උපයන ලද සියලු ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව සම්පූර්ණ විස්තර හෙළිදරව් කිරීම.

මේ සම්බන්ධව පහත නඩුවලදී ඉදිරිපත් කරන ලද මූලධර්ම වැදගත් වේ.

Bentley v Craven (1853)

මෙම නඩුවේදී බී හා සී හවුල් ව්‍යාපාරයක හවුල්කරුවන් වූහ. සී හවුල් ව්‍යාපාරය වෙනුවෙන් සීනී මිලදී ගැනීම් කටයුතු වල නිරත විය. සී වට්ටම් කරන ලද මිලකට සීනී මිලට ගෙන හවුල් ව්‍යාපාරයට වෙළඳපළ මිලට අලෙවි කොට රහස් ලාභයක් උපයන ලදී. කෙසේ නමුත් සී මෙම කරුණු බී වෙත හෙළිදරව් කළේ නැත. මෙම සිදුවීම සලකා බලූ අධිකරණය කියා සිටියේ ඉහත ගණුදෙනුවෙන් සී ලැබූ ලාභයෙන් කොටසක් හවුල් ව්‍යාපාරය වෙනුවෙන් ගිණුම්ගත කළ යුතු බවයි.

Pathirana v Pathirana (1967)

මෙම නඩුවේදී පතිරන (පී1) හා පතිරන (පී2) යන අය මෝටර් රථ සේවා සපයන හවුල් ව්‍යාපාරයක හවුල්කරුවෝ වූහ. එක්තරා සමාගමකට අයත් වූ මෙම සේවා ස්ථානයේ නියෝජිතයන් වශයෙන් මෙම හවුල් ව්‍යාපාරය පත්කොට තිබුණි. (පී2) විසින් හවුල් ව්‍යාපාරය විසුරුවා හැරීමට මාස තුනක දැන්වීමක් ලබා දුන්නේය. එසේම එම කාලය අතරතුර (පී2) විසින් (පී1) ගේ දැනුවත්භාවයකින් තොරව සමාගම සමඟ (පී2) ගේ නමින් පමණක් නව ගිවිසුමක් ඇති කරගැනීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා පවත්වා තිබුණි. හවුල් ව්‍යාපාරය විසුරුවා හැරීමෙන් පසුව (පී2) සමාගම සමඟින් පවත්වා ගෙන ආ ආකාරයෙන්ම සේවා ස්ථානය පවත්වාගෙන යනු ලැබීය. අධිකරණය ඒ සම්බන්ධයෙන් තීරණය කළේ නියෝජිත සම්බන්ධය හවුල් ව්‍යාපාරික වත්කමක් වීමත් එම වත්කම භාවිතා කොට (පී2) විසින් ලාභ උපයා තිබීමත් නිසා (පී2) විසින් නියෝජිත සම්බන්ධයෙන් ලබන්නා වූ ලාභයෙන් කොටසක් (පී1) වෙනුවෙන් ගිණුම්ගත කළ යුතු බවයි.

ඉහත දක්වන ලද මූලධර්මයන් ප්‍රශ්නගත සිද්ධිමය කරුණු සඳහා ආදේශ කිරීමෙන් පෙනී යන්නේ රාජා විසින් ඉහතින් දක්වන සියලු මූලධර්ම උල්ලංඝනය කර ඇති බවයි. ඒ අනුව ඉහත අධිකරණ පූර්ව නිදර්ශනයන්හි දක්වා ඇති පරිදි කමනිට රාජා ලැබූ ලැබූ රහස් ලාභයෙන් කොටසක් අයකර ගැනීමට අයිතියක් ඇත.

(ලකුණු 05)

06 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

06 වන පරිච්ඡේදය - හවුල් ව්‍යාපාර සහ සමාගම් නීතියේ මූලිකාංග

සමාගමක අධ්‍යක්ෂකවරුන් බවට පත්වීමට අදාළ සුදුසුකම් මත පදනම් වේ.

සමාගමක ප්‍රධාන කළමනාකරණ හා පාලන කාර්යයන් ඉටු කරනු ලබන පුද්ගලයන් සමාගමක අධ්‍යක්ෂකවරුන් වේ.

පහත සඳහන් පුද්ගලයින් සමාගමක අධ්‍යක්ෂකවරුන් ලෙස පත්වීමට නුසුදුස්සන් වේ.

- වයස අවුරුදු දහ අටට වඩා අඩු පුද්ගලයන්
- නිදහස් නොකළ වස්තු භංගත්වයට පත් වූ පුද්ගලයන්
- බංකොලොත්භාවය පිළිබඳ නීති යටතේ බංකොලොත් බව විනිශ්චය කරන ලද පුද්ගලයෙක්.
- ස්භාවික පුද්ගලයන් නොවන තැනැත්තන්
- බන්ධනාගාර ගත කිරීමකින් දඩුවම් ලැබිය හැකි අපරාධ වරදකට වරදකරුවන් වූ පුද්ගලයන්
- වංක හෝ වංචනික ක්‍රියාවකට සම්බන්ධව වරදකට වරදකරුවෙකු වූ පුද්ගලයෙක්.
- බන්ධනාගාර ගත කිරීමකින් දඩුවම් ලැබිය හැකි අපරාධ වරදකට වරදකරුවන් වූ පුද්ගලයන්
- සමාගම් පනතේ 213 වන වගන්තිය යටතේ නුසුදුස්සෙක් යැයි විනිශ්චය කළ පුද්ගලයෙක්

දෙන ලද විස්තර අනුව පියුම් වයස අවුරුදු 16 ක තැනැත්තියක් වන නිසා ඇයට අධ්‍යක්ෂකවරියක ලෙස පත්විය නොහැක.

වංක හෝ වංචනික ක්‍රියාවන්ට වැරදිකරුවෙකු වී ඇති හෙයින් ශ්‍රී ලාල් අධ්‍යක්ෂක ධුරය සඳහා නුසුදුස්සෙකු වේ.

(ලකුණු 05)

B කොටසෙහි අවසානය

07 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

05 වන පරිච්ඡේදය - නියෝජ්‍යත්ව නීතිය

ප්‍රශ්න ගත සිද්ධිය ව්‍යංගයෙන් නියෝජ්‍යත්වය ඇති වීම හා සම්බන්ධ වේ.
යම් පුද්ගලයෙකු ඔහු වෙනුවෙන් ක්‍රියාකිරීමට හෝ ඔහු වෙනුවෙන් ගිවිසුම්වලට එළඹීමට යම් පුද්ගලයෙකුට බලය ලබා දෙන්නේ නම් නියෝජ්‍යත්වයේ සම්බන්ධතාවය පැන නගී. මෙම අවසර ලබා දීම ප්‍රකාශිත හෝ ව්‍යංග අවසරයක් විය හැකිය.

ප්‍රධානියා විසින් නියෝජිතයා යම්කිසි තනතුරක තැබීම හේතුකොට ගෙන එම තනතුරේ ස්වභාවය හා ප්‍රධානියාගේ ව්‍යාපාරික කටයුතුවල ස්වභාවය අනුව එම තනතුරේ කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය බලය ස්භාවිකව නියෝජිතයාට හිමි වීම නිසා ව්‍යංග නියෝජ්‍යත්වය පැන නගී.

ප්‍රධානියා විසින් තම නියෝජිතයා කළමනාකරු, කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂක, තැරුවකරු, වෙන්දේසිකරු වැනි තනතුරක තැබීමේදී ප්‍රායෝගිකව එම තනතුරට අදාළ බලයෙන් ප්‍රකාශිතව ලබා දෙන්නේ කොටසක් පමණි. එම තනතුරේ කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ශේෂ බලය ව්‍යංගව නියෝජිතයාට ලැබේ.

එවැනි තත්වයකදී නියෝජිතයා විසින් සිය ව්‍යංග අධිකාරිය යටතේ කරනු ලබන ක්‍රියාවන්ගෙන් ප්‍රධානියා වගකීමට බැඳෙයි. නියෝජිතයාට හිමිවන යම් ව්‍යංග බලයක් වේ නම් හා ඒ මත යම් සීමා කිරීමක් ප්‍රධානියා විසින් කර ඇති නම් එය තුන්වන පාර්ශවයන්ට දැනුම් දීම ප්‍රධානියා විසින් කළ යුතුය. නොඑසේ නම් එම සීමාව නොසලකා ප්‍රධානියා වගකීමට බැඳිය යුතුය.

නඩු නින්ද - Watteau V Fenwick

දෙන ලද කරුණු අනුව පෙනී යන්නේ ප්‍රධානියා විසින් ණයට මිලට ගැනුම් නොකරන ලෙස රාජිතට පනවා තිබූ සීමාව තෙවන පාර්ශවයන් වෙත සන්නිවේදනය කර නොමැති බවයි. එමනිසා ව්‍යංග නියෝජ්‍යත්වයක් උද්ගත වී ඇත. ඒ අනුව ලයන් සමාගමට, ඇලීනා පෞද්ගලික සමාගමෙන් බිම වර්ගවල මිල අයකර ගැනීමට හැකියාවක් පවතී.

(ලකුණු 10)

08 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

07 වන පරිච්ඡේදය - කම්කරු නීතිය

අ) විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් 1980 අංක 46 දරණ සේවක භාර අරමුදල් (ETF) පනතින් ආවරණය වේ. එම අරමුදලේ සාමාජිකයන්ට ඔවුන්ගේ අරමුදල් ශේෂය පනත මඟින් නියම කර ඇති ආකාරයට ආපසු ලබා ගත හැකිය.
පළමු වරට සේවයකයෙකුට රැකියාව නතර කිරීම යන පදනම යටතේ අරමුදල් ඉල්ලා සිටිය හැකිය. රැකියාව නතර කිරීම යන්නට රැකියාව වෙනස් කිරීම, විශ්‍රාම ගැනීම, සේවයෙන් පහ කිරීම, ඉල්ලා අස්වීම, රැකියාව අත්හිටුවීම හා ආයතනය වසා දැමීම යන හේතු ඇතුළත් වේ. පළමු හිමිකම් පෑමෙන් වසර පහක් ගතවූ පසු සාමාන්‍යයෙන් දෙවන හිමිකම් පෑම කළ හැකිය.

ඒ අනුව කාරාට සේවක භාරකාර අරමුදලේ ශේෂය සේවයෙන් අස්වීමෙන් පසු ලබා ගත හැකිය. ඒ සඳහා ඇය විදේශයක ස්ථිරව පදිංචිය සඳහා පිටත් වීමට අපේක්ෂා කරන බව ඔප්පු කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.

(ලකුණු 05)

ආ) 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීමේ පනත මගින් ප්‍රකාශිතවම බැහැර කරන ලද සේවකයින් හැර අන් සෑම සේවකයෙකුටම ඔහුගේ හෝ ඇයගේ රැකියාව නතර කිරීමෙන් පසු පාරිතෝෂික ලැබීම සඳහා හිමිකමක් ඇත. තවද පාරිතෝෂික ගෙවීම සඳහා හිමිකම් ලැබීමට සේවකයෙකු එකම සේව්‍යෝජකයා සමඟ වසර පහක (05) සේවා කාලයක් සම්පූර්ණ කළ යුතුය.

යම් සේවකයෙකු හිමිකම් ලබන පාරිතෝෂිකය ඔහු ලැබූ අවසන් මස වැටුපෙන් අඩක් ඔහු විසින් සේවා යෝජකයා සමඟ සම්පූර්ණ කරන ලද කාලපරිච්ඡේදයෙන් ගුණ කිරීමෙන් ගණනය කළ හැකිය.

$$\begin{aligned}
 \text{පාරිතෝෂිකය} &= \frac{\text{අවසාන මාසයේ වැටුප}}{2} * \text{සම්පූර්ණ කරන ලද වසර ගණන} \\
 &= \frac{200,000}{2} * 11 \\
 &= \underline{\underline{රු. 1,100,000}}
 \end{aligned}$$

ඒ අනුව ශිවාට රුපියල් 1,100,000 ක පාරිතෝෂිකයක් සඳහා හිමිකම් කිව හැකිය.

(ලකුණු 05)

09 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

04 වන පරිච්ඡේදය - ගණුදෙනු කළ හැකි සාධන පත්‍ර

(a)

රේඛිත වෙක්පතක් යනු දරන්නාට සෘජුවම මුදල් ගෙවිය නොහැකි වෙක්පතකි. එවැනි වෙක්පතක් වෙක්පතෙහි සඳහන් මුදල බැංකු ගිණුමක් හරහා පමණක් ගෙවන ලෙස ගෙවන බැංකුවට උපදෙස් දෙයි. “ආදායකයාගේ ගිණුමට පමණයි” යන රේඛණය සහිත වෙක්පත් ගෙවනු ලබන්නේ වෙක්පතෙහි අදායකයා ලෙස නම සඳහන් පුද්ගලයාගේ ගිණුමට පමණක් වන අතර එවැනි වෙක්පතක් සම්බන්ධයෙන් කිසිදු අවස්ථාවක කවුන්ටරය හරහා මුදල් ගෙවීමක් සිදු නොවේ.

ඒ අනුව කවුන්ටරයෙන් මුදල් ඉල්ලා සිටීමට දේවිකාට කිසිදු අයිතියක් නොමැති අතර වෙක්පතේ සඳහන් මුදල ඇයගේ ගිණුමකට බැර කරවා ගත යුතුය.

මේ අනුව අයකැමිගේ ප්‍රකාශය නිවැරදි බව තහවුරු කළ හැකිය.

(ලකුණු 04)

(b)

තමා විසින් ලියන ලද වෙක්පතක් සඳහා ගෙවීම් කිරීමට පෙර එම වෙක්පත ප්‍රතිනියෝග කිරීමේ අයිතියක් ගනුදෙනුකරුවෙක් සතුව ඇත. වෙක්පතක් රේඛණය කිරීමේ එක් පරමාර්ථයක් වනුයේ ගෙවීම් සඳහා වැඩි කාලයක් ලබා ගැනීමයි. වෙක්පතක් ප්‍රතිනියෝග කිරීම ගනුදෙනුකරු විසින් බැංකුව වෙත කරනු ලබන්නා වූ උපදෙස් ලබා දීමක් වන අතර බැංකු එම උපදෙස් පිලිපැදීමේ යුතුකමින් බැඳී සිටී. ඒ අනුව මෙහිදී බැංකුවේ යුතුකම වනුයේ කුමාර විසින් ලියන ලද වෙක්පත අගරු කිරීමයි.

Barnett V Wesminister bank නඩුවේ මූලධර්මය වනුයේ මෙම යුතුකම හා අනුගත වීමට අපොහොසත් වන බැංකු ගනුදෙනුකරුට සිදුවන අලාභ සම්බන්ධයෙන් වගකීමට බැඳෙන බවයි.

- බැංකුවක් විසින් වෙක්පතක් අගරු කරනු ලබන අවස්ථාවකදී වෙක්පතේ දරන්නා වෙත අගරු වෙක්පත් නිවේදනයක්(CRN) නිකුත් කළ යුතුය.
- නීතිය මගින් නියම කර ඇති අවස්ථාවලදී හා ගනුදෙනුකරු ඉල්ලීම් කරන අවස්ථාවලදී හැර පවත්නා සහ පූර්ව ගනුදෙනුකරුවන්ගේ රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා බැංකුවලට නෛතිකමය යුතුකමක් පවතී. ඒබැවින් කුමාරගේ ගිණුම සම්බන්ධයෙන් බැංකුව විසින් දේවිකාට කිසිදු තොරතුරක් හෙළි නොකළ යුතුය.

නඩු තීන්දු - **Tournier v National Provincial Bank**

ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන - 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනතේ 77 වන වගන්තිය

SRI LANKA

(ලකුණු 06)

C කොටසෙහි අවසානය

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

02 වන පරිච්ඡේදය - ගිවිසුම් නීතිය

(A) මෙය ගිවිසුම් නීතිය මත පදනම් වේ. නෛතික සම්බන්ධතාවයක් ඇති කර ගැනීමේ අදහසින් පාර්ශවයන් අතර ඇති වන්නා වූ එකඟතාවයක් ගිවිසුමක් ලෙස අර්ථ ගැන්විය හැකිය. අර්පණය, වලංගු ගිවිසුමක වැදගත් මූලිකාංගයකි. වංගු අර්පණයක් නොමැති තැන වලංගු ගිවිසුමක් ඇති නොවේ.

අර්පණය, “අර්පණය සඳහා ආරාධනා කිරීමකින්” වෙන්කොට හඳුනා ගත යුතුය. මන්දයත්, අර්පණය සඳහා ආරාධනා කිරීමකින් වලංගු ගිවිසුමක් ඇති නොවන බැවිනි.

ගිවිසුමක් සම්බන්ධයෙන් පාර්ශවකරුවන් සාකච්ඡා කිරීමට ඇති කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමක් අර්පණය සඳහා ආරාධනා කිරීමක් වශයෙන් හඳුනා ගත හැකිය.

අධිකරණය විසින් තීරණය කරන ලද නඩු තීන්දු මාලාවක් ඔස්සේ අර්පණය සඳහා ආරාධනා කිරීම් සඳහා උදාහරණ සපයා ඇත.

- වෙළෙඳ දැන්වීම් (Harris V Nikerson , Partridge v Crittenden)
- වෙන්දේසි (Payne v Cave)
- ටෙන්ඩර් කැඳවීම (Spencer v Harding)
- විකිණීම සඳහා භාණ්ඩ ප්‍රදර්ශනය කිරීම (Fisher V Bell , Crawly v Rex)
- සංස්ථා ප්‍රකාශ
- දැන්වීම් පල කිරීම

(a) ඒ අනුව සමන් විසින් වෙන්දේසියකදී ගෘහ භාණ්ඩ හා අනෙකුත් උපකරණ විකිණීම සඳහා පල කරන ලද දැන්වීම විකිණීම සඳහා කරන ලද අර්පණයක් නොවේ. එමනිසා සමන් සහ ගජන් අතර බන්ධනීය ගිවිසුමක් ස්ථාපනය වී නොමැති අතර ගජන්ට සමන්ගෙන් අලාභ ඉල්ලා සිටිය නොහැක.

(ලකුණු 07)

(b) ගිවිසුමක් යනු නෛතික බැඳීමේ චේතනාවෙන් යුක්තව පාර්ශවයන් අතර ඇති වන්නා වූ එකඟතාවයකි.

වලංගු ගිවිසුමක් සංස්ථාපනය වීම සඳහා එක් පාර්ශවයක් විසින් අර්පණයක් සිදු කළ යුතු අතර අනෙක් පාර්ශවය විසින් එම අර්පණය ප්‍රතිග්‍රහණය කළ යුතුය.

කුරුණෑගල සිට පැමිණි නිමල් ඡායා පිටපත් යන්ත්‍රය සඳහා රුපියල් 100,000/- ක ලන්සුවක් තබන ලදී. නමුත් තවත් බ්‍රෝකර්වරයෙකු වන සිතුම් රුපියල් 110,000/- ක ලන්සුවක් තබන ලද අතර ඔහු වෙන්දේසියෙන් ඡායාරූප යන්ත්‍රය මිලදී ගත්තේය.

අනතුරුව නිමල් රු 115,000 /- මුදලකට සිතුවීමෙන් යන්ත්‍රය ඉල්ලා සිටි අතර සිතුවීම් රුපියල් 120,000 /- හරස් අර්පණයක් කරන ලදී.

ප්‍රශ්නගත සිදු වීම අනුව සිතුවීමේ අර්පණය අර්පණලාභියා විසින් ප්‍රතිග්‍රහණය කොට නැත. ඒ අනුව සිතුවීම් හා නිමල් අතර වලංගු ගිවිසුමක් පවතින්නේ නැත. ඒ මන්දයත් ගිවිසුමක අත්‍යාවශ්‍ය මූලිකාංග සම්පූර්ණ වී නොමැති බැවිනි.

කෙසේ නමුත් නිමල් රුපියල් 120,000 /- ක මුදල ගෙවීමට එකඟ වූයේ නම් දෙදෙනා අතර වලංගු ගිවිසුමක් පැවතීමට ඉඩ තිබුණි.

නඩු නින්දු- *Neale Vs Merett*
Hyde Vs Wrench

(ලකුණු 08)

(B)

03 වන පරිච්ඡේදය - භාණ්ඩ විකිණීමේ නීතිය

(a) මෙය භාණ්ඩ විකිණීමේ අඥා පනතේ ව්‍යංග කොන්දේසි මත පදනම් වේ.

භාණ්ඩ විකිණීමේ අඥා පනතේ 14 වන වගන්තිය අනුව විස්තරයක් මත භාණ්ඩ විකිණීමක් සිදු කරනු ලබයි නම් විකුණනු ලබන භාණ්ඩ විස්තරයට අනුකූල විය යුතුය.

නඩු නින්දු - *Beale V Taylor*
Moore V Landaure

Acros Ltd V Ronaason Sons නඩුවේදී අධිකරණය තීරණය කරන ලද්දේ ගිවිසුමේ බර, මිනුම් සහ ඒ හා සමාන කොන්දේසි නියම කරන්නේ නම්, එම කොන්දේසි වලට අනුකූල විය යුතුය. ටොන් එකක් යන්නෙන් ටොන් එකක් පමණ යන්න අදහස් නොවේ. යාරයක් යනු යාරයක් පමණ නොවේ. අහල් 1/2 යන්නෙන් අහල් 1/2 ක් අදහස් වේ. විකුණන්නාට ආන්තිකයක් අවශ්‍ය නම් ඔහු එය සඳන් කළ යුතුය. එම නිසා ගිවිසුමේ භාණ්ඩ පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විස්තරයක් අඩංගු වන විට, භාර දුන් භාණ්ඩ හා විස්තරය අතර සුළු විෂමතා සහිත වුවද භාණ්ඩ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ගැනුම්කරුට අයිතිය ඇත.

සමීර විසින් විකුණන ලද බයිසිකලය කඳුකර ප්‍රදේශයක පාපැදි පැදීමට සුදුසු නොවීම හා ආසනය අවශ්‍ය උසින් වෙනස් කළ නොහැකි වීම නිසා ඔහුගේ විස්තරයට අනුරූප නොවේ.

එම නිසා සමීර විසින් භාණ්ඩ විකිණීමේ අඥා පනත දක්වා ඇති ව්‍යංග කොන්දේසි උල්ලංඝනය කර ඇත. ඒ අනුව නුවන්ට පහත ප්‍රතිකර්ම ගිම්මේ.

භාණ්ඩ විකිණීමේ අඥා පනත ගැණුම්කරු වෙත පහත ප්‍රතිකර්ම පවතින බව දක්වා ඇත.

- අලාභ සඳහා වන්දි අය කර ගැනීම
- නියත ඉටු කිරීමේ අඥාවක් ඉල්ලා සිටීම
- භාණ්ඩ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම
- භාණ්ඩ භාර නොදීම නිසා සිදුවූ අලාභ අය කර ගැනීම

නුවන් මේ වන විටත් භාණ්ඩ භාරගෙන අතර බැවින් ඔහුට ඇති එකම විකල්පය වනුයේ සමීරට එරෙහිව නඩුවක් පවරා සිදු වූ අලාභය සඳහා වන්දි ලබා ගැනීමයි.

(ලකුණු 06)

(b)

(i) පවත්නා භාණ්ඩ

පවත්නා භාණ්ඩයක් යනු භාණ්ඩ විකිණීමේ ගිවිසුමට එළඹෙන අවස්ථාවේදී විකුණුම්කරුට අයත්ව තිබූ හෝ භුක්තියේ තිබූ භාණ්ඩ - මෙයට ඇපයට හෝ කුලියට දුන් භාණ්ඩ, නියෝජිතයන්ගේ භුක්තියේ තිබූ භාණ්ඩ යනාදියද ඇතුළත් වේ.
පවත්නා භාණ්ඩයක් නිශ්චිත හෝ අවිනිශ්චිත භාණ්ඩයක් විය හැකිය.

(ii) අනාගත භාණ්ඩ

ගිවිසුම ඇති වීමෙන් පසු විකුණුම්කරු විසින් නිෂ්පාදනය හෝ අත්පත් කිරීම සිදු කරගත යුතු භාණ්ඩ අනාගත භාණ්ඩ වේ. මෙම භාණ්ඩ ගිවිසුම ඇති වන අවස්ථාවේදී පවත්නා භාණ්ඩ නොවේ. එනම් ගිවිසුම ඇතිවන අවස්ථාවේදී පැවැත්මක් නොමැති භාණ්ඩ හෝ විකුණුම්කරුගේ සන්තකයේ නොමැති භාණ්ඩ වේ.

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 25)

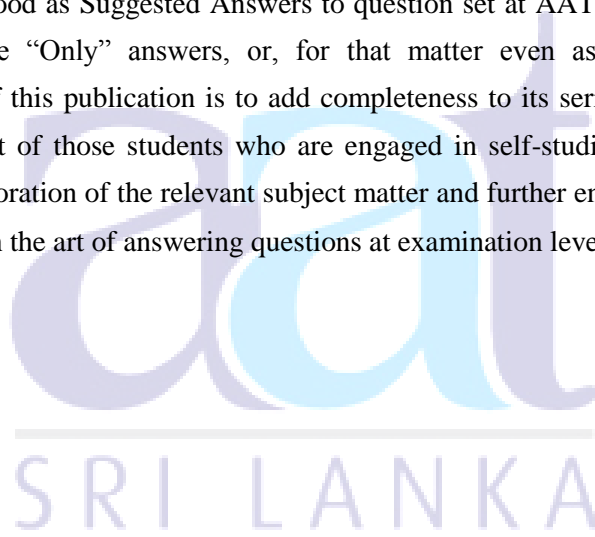

D කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2019 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)